

پنج شنبه 4 اردیبهشت 1399 - 29 شعبان 1441 - 23 آوریل 2020

دستور امام خمینی(ره) برای بررسی مجدد قانون اساسی (1368ش)

دستور امام خمینی(ره) برای بررسی مجدد قانون اساسی (1368ش) با گذشت يك دهه از اجرای قانون اساسی مصوب سال 1358، علی‏رغم استحکام و نقاط قوت، مواردی در آن وجود داشت که عدم اصلاح آنها، اداره کشور را با مشکلات جدی در آینده روبرو می‏ساخت. از اینرو، تعدادی از نمایندگان مجلس و شورایی عالی قضایی، از محضر امام خمینی(ره) خواستار تعیین هیئت بررسی متمرکز قانون اساسی شدند. حضرت امام نیز طی نامه‏ای به رئیس جمهور وقت، ضمن معرفی هیئتی 20 نفره به همراه 5 نفر از نمایندگان مجلس به انتخاب آن هیئت، آنان را مسؤول بررسی و تغییر تعدادی از مواد و اصول قانون اساسی کردند. برخی از موارد مطرح شده برای تغییر عبارت بودند از: رهبری، تمرکز در مدیریت قوه مجریه و قوه قضاییه، تعیین نمایندگان مجلس شورای اسلامی، روشن کردن راه بازنگری قانون اساسی، تعیین جایگاه مناسب برای مجمع تشخیص مصلحت نظام و... هرچند در اواسط کار، ارتحال حضرت امام روی داد و شورا به طور موقت تعطیل شد؛ ولی در 20 تیر 1368 ش، کار شورا به اتمام رسید و اصلاحات انجام شده جهت تأیید به حضور حضرت آیت‏الله خامنه‏ای رهبر معظم انقلاب ارسال شد. موارد بازنگری شده به دستور مقام معظم رهبری در ششم مرداد همان سال به همه‏پرسی گذاشته شد و مورد تأیید 38/97 درصد شرکت کنندگان در انتخابات قرار گرفت.

تصوب متمرکز قانون اساسی و تأیید آن توسط محمدعلی شاه قاجار (1325ق)، چون 51 فصلی که به نام قانون اساسی در دوران مظفرالدین شاه تنظیم شد، وافی به مقصود نبود و در این قانون از وظایف مردم نسبت به دولت و بالعکس سخنی نرفته بود، بنابراین برای نوشتن متمرکز قانون اساسی، کمیسیوني تشکیل گردید و آن‏قانون در 107 اصل تنظیم شد و برای امضا تقدیم محمدعلی شاه قاجار گردید. محمدعلی‏شاه قاجار از همان آغاز کار، مصمم به برانداختن مشروطیت بود، اما بهانه‏ای در دست نداشت. اما در جریان سوءفصدی که به وی شد، بهانه‏لازم را به دست آورد و آن را به گردن آزادی‏خواهان انداخت، تا این‏که سرانجام پس از ماه‏ها کشمکش میان مجلس و دربار و عدم دست‏رسی به نتیجه‏مطلوب، در روز سه‏شنبه دوم تیرماه 1287ش برابر با 22 جمادی‏اول 1226ق، هنوز آفتاب طلوع نکرده بود که قشون محمدعلی‏شاه به سوی مجلس روان شدند و راه‏هایی را که به مجلس منتهی می‏شد، بستند. مجاهدان که در میدان بهارستان بودند در سنگرهای خود به حال آماده‏باش درآمدند. چون خبر به گوش حضرات آیات بهبهانی و طباطبایی، از رهبران روحانی مشروطه رسید، با بی‏پروایی و دلیری از خانه بیرون آمدند و خود را به مجلس رسانیدند تا شاید از وقوع حادثه جلوگیری نمایند. ناگهان مجلس شورای ملی که هنوز مدت زیادی از بدو تشکیل آن نمی‏گذشت به دستور محمدعلی‏شاه مستبد و توسط کلنل لیاخوف، افسر روسی به توپ بسته شد. در پی این حمله، نعش خونین آزادی‏خواهان، صحن بهارستان را پر کرد و صدای ناله و فریاد از هر سو به گوش می‏رسید. مجاهدان نیز مردانه، تفنگ در دست گرفته و از خود و مجلس دفاع می‏کردند. جنگ در حدود چهار ساعت به طول انجامید و سرانجام به نفع شاه پایان یافت. در این ماجرا، محمدعلی‏شاه که مورد حمایت دولت روس بود به اعدام و تبعید و زندانی کردن نمایندگان مجلس پرداخت. شاه دستور داد که آقا سیدعبدالله بهبهانی را به کرمانشاه تبعید کرده، آیت‏الله سیدمحمد طباطبایی را در شمیران خانه‏نشین نمایند. عده‏ای از آزادی‏خواهان را، زنجیر به گردن انداخته و کشان‏کشان به باغشاه بردند. از میان این جمع، تنها ملک‏المتکلمین و میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل از مشروطه‏طلبان مشهور و مخالف استبداد قاجاری را به حضور شاه آوردند. وی پس از این‏که مدتی به آن دو دشنام داد، دستور قتل هر دوی آن‏ها را صادر کرد. يك روز پس از به توپ بستن مجلس، محمدعلی‏شاه قاجار برای ایجاد رعب در میان مردم و تعطیلی اجتماعات و انجمن‏های ملی، حکومت نظامی را در تهران اعلام کرد. براساس این فرمان، لیاخوف روسی فرمانده‏نیروهای قزاق مأمور شد تا با استفاده از نیروهای گارد قزاق، افراد مسلح را در شهر بازداشت کنند. طی این فرمان، تجمع مردم در شهر ممنوع گردید و به مأموران دستور داده شد تا با شلیک گلوله مانع از اجتماع افراد شوند. هم چنین برای جلوگیری از تحصن مردم در سفارت‏خانه‏ها یا حرم حضرت عبدالعظیم در ری، عفو عمومی اعلان نمودند. هدف از این کار، فریفتن مشروطه‏خواهان متواری بود، چنان‏که بدین‏وسیله، عده‏بسیاری دستگیر شدند. در این واقعه بیش از سی‏صد تن از مجاهدان، آزادی‏خواهان و مشروطه‏طلبان کشته و پانصد تن دیگر زخمی و تعداد زیادی بازداشت شدند. هم‏چنین انجمن‏ها تعطیل، روزنامه‏ها توقیف و مشروطیت دوساله‏ایران به پایان رسید. بدین‏ترتیب مجلس، منحل شد و دوره‏استبداد صغیر آغاز گشت. با آغاز استبداد جدید - که به‏دلیل عمر کوتاه آن، استبداد صغیر نامیده می‏شود - بسیاری از روشن‏فکران غرب‏گرا، صحنه‏مبارزت را رها نموده و يك‏بار دیگر جنبش مردم ایران با الهام گرفتن

جلت بانه نصت امده، از زبان فقهه ه دانشمند (1403 ق)، بانو نصرت امين در سال 1265 هجری شمسی در شهر اصفهان دیده به جهان گشود. از چهار سالگی به مکتبخانه رفت تا به فراگیری قرآن و زبان فارسی بپردازد و این زمانی بود که در زمینه تحصیل علوم و معارف دینی بالاتر از سطح روخوانی قرآن هیچ مجال و زمینه ای برای حضور زنان نبود؛ بخصوص در سالهای 1280 به بعد که تحصیل علم برای پسران هم آسان و میسر نبود تا چه رسد به دختران. او در 15 سالگی به ازدواج و همسری پسر عمویش درآمد. اما زندگی خانوادگی و تربیت فرزندان در فراگیری دانش او اثری نگذاشت و آن چنان در جهت کسب علوم دینی از خود جدیت نشان داد که موافقت و مساعدت اطرافیان بویژه همسر خویش را برای ادامه تحصیلات در علوم دینی (فقه و اصول) و زبان عربی به دست آورد. در این زمان او بیست ساله بود. مهمترین استاد ایشان که فقه و اصول و حکمت را به وی آموخت، آیت الله نجف آبادی بود. بانو امین از زمان کودکی که اهل ذوق و تفکر و تدبیر در موجودات و آثار حق تعالی و از عشاق پروردگار کریم بود، در حین تحصیل حکمت به کشف و شهود نیز نائل می گردید و در این رابطه بهترین سند و گواه آثار تفسیری ایشان کتاب اربعین الهاشمیه و نیز نفحات الرحمانیه است. به دنبال انتشار کتاب اربعین هاشمیه در سن 40 سالگی از سوی آیت الله حائری یزدی، آیت الله محمد کاظم یزدی و آیت الله آقا میرزا اصطهباناتی شیرازی درجه اجتهاد گرفت و پس از شرکت در آزمون علما و مراجع تقلید وقت (آیت الله شیخ عبدالکریم قمی و آیت الله آقا سید محمد کاظم شیرازی) که شامل سوآلهها و پاسخهای بسیاری بود - تمامی آنها در کتاب جامع الشتات آمده است - از طرف آن آیات عظام، درجه اجتهاد و قدرت استنباط احکام شرع را دریافت کرد و اولین بانوی مجتهده در جهان اسلام گردید.

هدهد ندهی ارتش سرخ شوروی در 29 شعبان سال 1338 قمری با شلیک چند گلوله‏ توپ در بندر انزلی پیاده شدند؛ در حالی که انگلیسی‏ها در غازیان استحکامات داشتند و به اعتقاد محافل نظامی، اگر مقابله می‏کردند می‏توانستند مانع ورود شوروی شوند. منظور انگلیس، کشاندن نیروی ارتش سرخ به داخل کشور و به دنبال آن برپا کردن هیاهو و رعب و وحشت بود تا مردم ایران قرارداد 1919 را بپذیرند. نیروی ارتش سرخ پانصد پیاده و دو بیست سواره بود و با جمعی که تدریجاً اضافه شدند به دو هزار نفر می‏رسیدند.

درگذشت "ویلیام شکسپیر" ادب بزرگ و نه‌سپنده شعر انگلیسی (1616م) ویلیام شکسپیر بزرگ‏ترین شاعر درام‏نویس انگلستان و چهره ادبی ماندگار این کشور، در 23 آوریل سال 1564م در شهر استرانفورڈ به دنیا آمد. وی در جوانی به لندن رفت و به علت تهی‏دستی در ابتدا به نگهبانی اسب‏ها مشغول بود، ولی به دلیل علاقه شدید وی به نمایش، به این هنر روآورد تا اینکه در سال 1592م در کار بازیگری مشهور شد. وی بعدها با اقتباس از نمایش نامه‏های باستانی و نمایش تئاترهای مضحک، افکار عمومی را متوجه خویش کرد و موفقیت و ثروت زیادی را کسب نمود. شکسپیر در سال 1611م از تئاتر دست کشید و به شهر خود بازگشت و در آرامش به سر برد. نمایش‏نامه‏های شکسپیر سرشار است از مسائل سیاسی و اخلاقی، اضطراب و غم، آرامش و تسکین‏خاطر، صنعت کلام و معرفت عمیق درون و اندیشه‏هایی درباره ایمان، ماوراءالطبیعه، خدا، عالم خلقت و در واقع گنجینه‏ای از اندیشه‏های بدیع و بیان حال و صفات روحی قهرمانانی که هر يك جلوه‏گاه گوشه‏ای از خصوصیت‏های وجود آدمی است که همه با ذوق لطیف و استادی در بیان وصف شده است. شیوه نگارش در آثار شکسپیر بسیار گوناگون و وسیع است. وی در برابر گوناگونی عواطف شخصی یا جهانی، انعطاف‏پذیر بود، با سهولت کامل شعر می‏سرود و صور ذهنی غیرمنتظر و پرجاذبه و کامل را به کار می‏برد. کمدي‏های شکسپیر با ترانه‏های فراوان و اشعار مسحورکننده همراه است، چنان که خواننده را به این فکر می‏اندازد که وی موسیقی‏شناس بوده است. شکسپیر از بزرگ‏ترین نویسندگان زمان و عالیقدرترین نمایش‏نامه‏نویس همه ادوار است، چنانکه هنوز تراژدی‏ها و کمدي‏هایش در سراسر جهان بر صحنه می‏آید. هم‏چنین شکسپیر را پدر نمایش نامه‏نویسی انگلستان به شمار می‏آورند. سبک او به مکتب کلاسیک تعلق دارد و آثارش بیشتر ترکیبی از تراژدی و کمدي است. از معروف‏ترین آثار شکسپیر که در ردیف شاه‏کارهای درام نویسی جهان قرار دارند می‏توان به هملت، لیرشاه، رومئو و ژولیت و اتللو اشاره کرد. ویلیام شکسپیر 52 سال بعد نیز در روز بیست و سوم آوریل 1616م درگذشت.

تولید "ماکس پلانک" فیزیک‏دان نامدار آلمانی (1858م) ماکس پلانک، فیزیک‏دان و ریاضی‏دان بزرگ آلمانی در 23 آوریل 1858م به دنیا آمد. وی پس از اتمام تحصیلات دانشگاهی، به سمت استادی دانشگاه مونیخ دست یافت و به تحقیقات متعددی در زمینه انرژی پرداخت. تا سال 1899م، دانشمندان تصور می‏کردند که انرژی به طور اتصالی جریان دارد ولی ماکس پلانک در 14 دسامبر این سال به جامعه فیزیک برلین اظهار داشت که انرژی به صورت انفصالی است که آن را دانه انرژی یا کوآنتای انرژی می‏گویند. این یافته علمی با اصول و قوانینی که تا آن روز دانسته شده بود موافق نبود و طبعاً مخالفانی برای پلانک به وجود آورد. ولی این مخالفت‏ها بیش از پنج سال طول نکشید، زیرا تئوری انیشتین که متکی بر تئوری کوآنتا بیان شد، ارزش واقعی و حقیقی تئوری بیان شده پلانک را معلوم نمود. هم‏چنین ماکس پلانک به سبب ارائه نظریه کوآنتا، در سال 1918م جایزه نوبل فیزیک را دریافت کرد. پلانک که از مخالفین سرسخت هیتلر، دیکتاتور توسعه طلب آلمان نیز به شمار می‏رفت، رفت تحقیقات جامع و ارزش‏مندی در زمینه ترمودینامیک، فیزیک نظری، حرارت، تشعشع و نور انجام داد و آثاری در این زمینه‏ها از او بر جای مانده است. پس از جنگ جهانی دوم، دولت آلمان به

۱۵۰. جهانیه، کتاب هجته. تألیف سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، یونسکو، طی مصوبه خود در سال 1991م، روز بیست و سوم آوریل (برابر با 3 اردیبهشت) هر سال را به عنوان روز جهانی کتاب و حق مؤلف اعلام کرد. روز جهانی کتاب را نخست، اتحادیه بین‌المللی ناشران و دولت اسپانیا به بیست و هشتمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو پیشنهاد کرد. سپس به پیشنهاد فدراسیون روسیه، عنوان حق مؤلف نیز به آن افزوده شد و توسط اعضا به تصویب رسید. دلیل انتخاب بیست و سوم آوریل، ریشه در مراسمی در ناحیه کاتالونیای اسپانیا دارد که در این روز، فروشندگان کتاب با هر کتابی که می‌فروختند، گل سرخی هدیه می‌کردند. دلیل دیگر، تقارن این روز با تولد یا مرگ برخی از نویسندگان معروف و شخصیت‌های ادبی جهان از قبیل ویلیام شکسپیر ادیب شهیر انگلیسی و میشل سروانتس نویسنده معروف اسپانیایی و... است. هدف از اختصاص روزی برای بزرگ‌داشت کتاب و حق مؤلف، جلب توجه سازمان‌ها و انجمن‌های دولتی و خصوصی به این آسان‌ترین و ارزان‌ترین روش کسب دانش، بیان احساس اندیشه و کهن‌ترین وسیله ارتباطی معنوی بشر است که به رغم ظهور و گسترش رسانه‌های پیشرفته و مدرن، هنوز هم وسیله‌ای مؤثر، جذاب، قابل دسترسی و جای‌گزین‌ناپذیر است و می‌تواند بزرگ‌ترین عامل پیشرفت، گسترش دانش و فرهنگ و ایجاد دوستی و تفاهم بین ملت‌های جهان باشد.

از روح مذهب و رهبری روحانیت، در اندک مدتی به اوج خود رسید. در این حال، مردم، در تهران و شهرستان‌ها، دست به دفاع مسلحانه زده و در نهایت توانستند با محاصره پایتخت، آن را به تصرف خویش درآورند. انگیزه و محرک اصلی مردم در این قیام، دستورالعمل‌هایی بود که از طرف علمای بزرگ، به ویژه از نجف اشرف به دست مردم می‌رسید. این بیانیه‌ها و روشن‌گری‌ها بود که بر مبنای وظیفه‌شناسی، شرعی، مردم را در سراسر ایران، به مقاومت در برابر استبداد برانگیخت و علی‌رغم حکومت نظامی، به دفاع مسلحانه واداشت تا این‌که سرانجام، استبداد برای بار دوم سقوط کرد. در این میان، با برافراشته شدن دو پرچم روس و انگلیس بر سردر عمارت سفارت روسیه که شاه فراری مستبد را پناه داده بود، برای چندمین بار ماهیت سیاست‌های هماهنگ و مداخله‌جویانه روس و انگلیس روشن گردید. دوران استبداد صغیر، یک سال و ۲۲ روز به طول انجامید و سرانجام با خلع محمدعلی‌شاه و آغاز انتخابات دوره دوم مجلس شورای ملی پایان یافت. مناسبت نودمین سال تولد قصد داشت تا برای ماکس پلانک جشنی برپا کند که این فیزیک‌دان نامی آلمانی، مدتی قبل از آن، در دهم دسامبر 1947م در 89 سالگی درگذشت.